

Afavorir la presa de decisions des del Consell de Petits

Regalims infiltrats. Ball de colors

Anna Trabal

L'estructura organitzativa del centre afavoreix moments durant els quals els infants poden prendre decisions sobre temes que els afecten. A través del Consell d'Aula –reunió interna del grup i la tutora– i del Consell de Petits –reunió dels representants d'aula i l'equip directiu–, s'assumeixen responsabilitats i decisions que ens afecten a tothom.

A tall d'exemple, al llarg d'aquesta proposta didàctica, esmentarem l'activitat que hem dut a terme al nostre centre per fer la tria del títol de l'obra que l'artista Víctor Pérez Porro i la comunitat educativa del Fluvià van crear per decorar l'entrada de l'escola. El títol que encapçala aquesta proposta és fruit de la decisió consensuada al Consell de Petits, és a dir, recull la majoria de les veus dels infants i de les persones adultes.

L'escola és una comunitat que aprèn

Per poder treballar dins de qualsevol comunitat, cal un ambient de confiança mútua on s'estableixin vincles

reals de convivència. Necessitem una atmosfera marc que garanteixi que totes les persones que en formin part se sentin considerades membres capaços de col·laborar en una tasca col·lectiva, on el respecte i la tolerància siguin ponts que afavoreixin el diàleg. La proposta que presentem va adreçada a tot l'alumnat de l'escola.

El Consell de Petits

El Consell de Petits treballa aspectes que reverteixen directament en la convivència de totes les persones que configurem l'escola. Tant en el tractament de la informació com en la presa de decisions, es vertebrava sota un enfocament completament competencial. Parlar, escoltar, llegir, respondre i dia-

logar són, en definitiva, les accions transversals que uneixen totes i cadascuna de les habilitats del pensament.

GUIX DOS

Educació per a la convivència

P

AUTORA
Anna Trabal
atrabal2@xtec.cat

GUIX DOS

Demanem compromís als infants perquè s'impliquin en qüestions que els afectin. Per això, hem de crear espais on es prenguin decisions que siguin reals i significatives per a tothom. El Consell de Petits té aquesta funció, és a dir, vetllar per la millora de la convivència dins de l'escola.

El Consell de Petits pot fer canvis al centre, com ara celebrar els Diven-dres sobre Rodes, al llarg dels quals els nens i les nenes de primària poden utilitzar patinets, patins i monopatins a la pista; dissenyar un capgròs que les famílies construiran més endavant; realitzar activitats clàssiques, com ara triar el tema de disfressa de carnaval, o posar-se d'acord per donar nom a l'obra artística que creï tota la comunitat per decorar l'entrada de l'escola.

El Consell d'Aula

Una condició indispensable per afavorir el Consell d'Aula és aconseguir un ambient amable que permeti establir el diàleg sense reserves, obert a les preocupacions i a les inquietuds dels alumnes i les alumnes que formin part d'aquella comunitat.

Segons les necessitats de cada grup, és important acordar mesures per crear situacions adequades. L'espai físic, l'hora del dia, la situació en rotllana i la

calidesa de l'ambient són elements que cal cuidar per evitar la dispersió.

Com que la sessió de cada Consell d'Aula és setmanal i no sempre tenim encàrrecs per debatre de part del Consell de Petits, al llarg de la resta de sessions enraonem sobre allò que ens passa des del punt de vista col·lectiu i ho fem amb dinàmiques més o menys lúdiques. L'objectiu sempre ha de girar al voltant de propostes que serveixin per aprofundir vincles entre tots els components del grup. L'element emocional hi ha de ser sempre. Sentir-se formar part d'una col·lectivitat enforteix

els lligams de pertinença entre tots els seus components.

Objectius i competències bàsiques que es treballen

El quadre 1 recull els objectius i les competències bàsiques que es treballen al Consell de Petits

Descripció del procés

Inici

Normalment, la iniciativa dels temes que s'hi debatran surt del claustre de mestres i que, a través d'un ordre del dia formulat

OBJECTIUS	COMPETÈNCIES BÀSIQUES
<ul style="list-style-type: none"> > Representar la veu d'un col·lectiu expressant, a nivell oral, argumentacions que aportin idees noves, tot garantint el respecte, el torn de paraula i l'escolta. 	<ul style="list-style-type: none"> > Competència comunicativa lingüística i audiovisual. > Competència en la iniciativa personal i en l'esperit emprenedor.
<ul style="list-style-type: none"> > Prendre consciència de la riquesa que aporta la paraula quan genera ponts de diàleg. 	<ul style="list-style-type: none"> > Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
<ul style="list-style-type: none"> > Interpretar la raonabilitat de quan es participa en les normes del joc democràtic. 	<ul style="list-style-type: none"> > Competència social i ciutadana.
<ul style="list-style-type: none"> > Construir discurs col·lectiu provocant el sentit de pertinença al grup. 	<ul style="list-style-type: none"> > Competència comunicativa lingüística i audiovisual. > Competència social i ciutadana

Quadre 1. Consell de Petits: objectius i competències bàsiques

Descarrega't tot el material a:
<http://guix.grao.com>

per l'equip directiu, es proposen a cada Consell d'Aula. El caràcter solemne de tot el procés ajuda a mantenir la viabilitat de les demandes.

Convoquem el Consell de Petits

Cada consell es convoca un cop al mes per escrit i se segueix un ordre del dia. Al final de cada reunió, tots els representants en surten amb una acta escrita, perquè així es pot reforçar el discurs que s'ha de transmetre al grup.

Del Consell de Petits al Consell d'Aula

L'ordre del dia que arriba al Consell d'Aula acostuma a tenir sempre el mateix format:

1. Lectura i aprovació de l'acta anterior.
2. Presentació dels membres nous (infants suplents).
3. Tema de debat.
4. Precs i preguntes.

Treballem al Consell d'Aula. Conversem, acordem i documentem. Dinàmiques facilitadores

Davant de qualsevol tasca intel·lectual, es requereix un esforç. Per tant, en iniciar la conversa, és important que el propi grup consensuï i interioritzi uns acords per garantir una bona participació, com ara alçar la mà, escoltar, evitar els judicis, mantenir l'ordre d'intervencions, etc. És molt important que les normes col·lectives siguin flexibles i revisables i que, da-

vant d'una situació de desordre, sempre puguem provocar la necessitat de revisar els acords per parlar sobre com els podem respectar.

Aquest full queda registrat a la llibreta col·lectiva. Tot i que es tracta d'una situació fonamentalment oral, necessitem l'escriptura per retenir l'oralitat com a memòria col·lectiva. Aquesta és una llibreta que fem entre tots i que es construeix a partir de l'aportació d'un secretari o d'una secretària que, a cada sessió, anota els acords i les propostes més rellevants. Segons el nivell educatiu de què es tracti, tindrem propostes diferents de llibreta comuna. A infantil, es combina l'a-

portació escrita de la persona adulta amb dibuixos de les criatures. A primària, el text escrit el realitzen els propis alumnes amb més o menys extensió segons les edats.

Tornem al Consell de Petits les propostes del Consell d'Aula

Un cop tenim els acords clars, els representants de cada aula en fan el retorn al Consell de Petits. Fruit del debat d'escola, esdevenen canvis organitzatius que els nens i les nenes perceben com s'han construït col·lectivament. Els canvis derivats d'aquest procés són aliats positius per crear accions de millora. El compromís que ens mou és el de reconèixer-nos mútuament

GUIX DOS

Educació per a la convivència

P

Descarrega't tot el material a:

<http://guix.grao.com>

GUIX DOS

quin la possibilitat d'explicitar què pensen del que hi ha tingut lloc. L'autoavaluació i la coavaluació seran els instruments valoratius que s'adequaran més bé a la reflexió, tant individual com col·lectiva.

Una reflexió final

La feina ben feta és el que atorga prestigi a cada ofici, i la tasca de docent no se n'escapa. Diguem-ne vocacional, diguem-ne professional, fer de mestre inclou un repte agosarat, vol dir sentir-se responsable de tots i cadascun dels alumnes. La funció de l'ensenyant queda del tot justificada per la seva presència i

L'avaluació del procés

Si entenem l'avaluació com un fet indisociable del procés d'ensenyament-aprenentatge, l'hem de tenir present en totes les accions educatives que portem a terme des de l'aula. Qualsevol activitat d'avaluació ha de tenir present el fet d'afavorir el procés de regulació, de manera que cadascú pugui detectar les pròpies dificultats i disposi d'estratègies per superar-les.

Per tant, l'estona posterior a una sessió de consell d'aula és clau per tancar amb una proposta valorativa, de manera que tant l'alumnat com la persona adulta tin-

per les necessitats que té. Tot plegat adquireix sentit quan els docents hem de respondre la invitació del «M'ajudes?», com diu Jaume Cela. ■

BIBLIOGRAFIA

BENEJAM, P. (2007): «Competències bàsiques. Una visió poc conformista». *Perspectiva Escolar*, núm. 317, p. 6-14.
 LARROSA, J. (2003): *Entre las lenguas: Lengua y educación después de Babel*. Barcelona. Laertes.
 MÈLICH, J.C.; BOIXADER, A. (coord.) (2010): *Els marges de la moral: Una mirada ètica a l'educació*. Barcelona. Graó.
 SANMARTÍ, N. (2007): *10 ideas clave. Evaluar para aprender*. Barcelona. Graó.

Descarrega't tot el material a:
<http://guix.grao.com>